

TARTU ÜLIKOOLI RAAMATUKOGU

Fond 212

PAST, VELLO

Inventarimistu

1934-2013

Sisukord

I Teadustöö	1
1 Keemia	1
2 Tartu ülikooli keemiaosakonna ajalugu	1
3 Retsensioonid	7
II V. Pasti juhendatud üliõpilastööd	7
III Kirjavahetus	10

Sissejuhatus

Vello Past (18. märts 1928, Tartu–22. november 2014, Tartu), keemik, Tartu ülikooli professor

Vello Past lõpetas 1947. a. Tartu 1. Keskkooli ja 1952. a. Tartu ülikooli keemiaosakonna. Aastatel 1952–1955 oli ta TRÜ aspirant ning 1956. a. kaitses Moskva ülikooli juures kandidaadiväitekirja "Исследование состояния поверхности металлов группы железа методом измерения кривых спада потенциала после выключения тока". Doktoriväitekirja "Исследование строения двойного электрического слоя и катодного выделения водорода на некоторых твердых электродах" on kaitstud 1970. a. NSVL TA Elektrokeemia Instituudis. Aastatel 1969–1970, 1977, 1982 täiendas Vello Past end Moskva Ülikoolis, 1981. a. Budapesti L. Eötvösi ja 1987. a. Praha Karli Ülikoolis.

Aastatel 1955–1956 töötas Vello Past TRÜ keemia osakonna anorgaanilise keemia kateedri õpetajana, 1956–1971 dotsendina ning aastast 1971 professorina. Samaaegselt oli ta 1971–1993 anorgaanilise keemia kateedri juhataja ja 1975–1988 füüsika-keemiateaduskonna dekaan. V. Pasti juhtimisel loodi 1961. a. elektrokeemia labor, mille teaduslik juhendaja oli ta a-tel 1961–1980. 1994. aastal V. Past pensioneerus ning nimetati emeriitprofessoriks.

V. Past on olnud külalisprofessor Läti (1974), Oulu (1991) ning Tallinna Pedagoogika ülikoolis (1994–1995).

Ta luges füüsikalise ja kolloidkeemia, elektrokeemia, keemilise termodünaamika, anorgaanilise keemia jt. kursusi, on koostanud õppevahendeid ja keemiaõpikuid.

Vello Pasti uurimisvaldkonnad olid elektrokeemia, keemia õpetamise meetodika ning keemia ajalugu Tartu ülikoolis. Ta oli üks *Inglise-eesti-vene keemia sõnaraamatu* koostajaid (Tallinn, 1998). Vello Pastil on ilmunud u. 180 teaduslikku artiklit, 10 õpikut ja teatmeteost, talle on välja antud 4 autoritunnistust.

V. Past oli Vabariikliku Keemia Teaduslik-Metoodilise Nõukogu esimees (1972–1992), Eesti NSV TA keemia probleemkomisjoni (1973–1989) ja Eesti NSV TA elektrokeemia probleemnõukogu (1976–1991) liige, Teadusajaloo ja Teadusfilosoofia Eesti Ühenduse ja *Eesti teaduse biograafilise leksikoni* toimetuskolleegiumi liige. 1982. a. autasustati teda ordeniga *Austuse märk*.

Vello Pasti arhiivmaterjalid saabusid TÜ raamatukokku 2019. a. koos Tullio Ilometsa isikuarhiiviga. Tullio Ilomets oli saanud materjalid Vello Pasti tütrelt 2017. a.

Põhilise osa arhiivist moodustavad V. Pasti artiklite käsikirjad ning kogutud materjalid, mis annavad ülevaate Tartu ülikooli keemiaosakonna ajaloost.

I Teadustöö

1 Keemia

- 1 Damaskin, Boriss, 1932-2019
Ametliku oponenti arvamus V. Pasti doktoriväitekirja
"Исследование строения двойного электрического слоя и катодного выделения водорода на некоторых твердых электродах" kohta /
Б. Б. Дамаскин
[Moskva], 16. märts 1970
6 l.
Masinakirjas
Vene keeles
- 2 Retsensioonid Vello Pasti kaasautorluses kirjutatud keemia
kooliõpikutele
Tallinn ; Tartu, 1992- [2001]
40 l.
Masinakirjas, kirjutatud käsitsi
Eesti keeles
- 3 Täienduskursuse keemiaõpetajatele materjalid õpiku "Üldine ja
anorgaaniline keemia X klassile" kasutamiseks / kursuse läbiviijad Past,
Vello ja Tamm, Lembi
[Tartu], 1997
13 l.
Masinakirjas
Eesti keeles

2 Tartu ülikooli keemiaosakonna ajalugu

- 4 Past, Vello
Artiklid keemiaosakonna ajaloost Tartu ülikoolis
[Tartu], 1999-[u.2004]
32 l. :ill.
Masinakirjas
Eesti ja inglise keeles
- 5 Past, Vello
Keemia Tartu ülikoolis aastatel 1919-1947 : artikli variandid
[Tartu], 1994-2002
38 l. : ill.
Trükitud, masinakirjas, kirjutatud käsitsi
Eesti ja inglise keeles

- 6 Keemia Tartu ülikoolis aastatel 1919-1947 : Vello Pasti töömaterjalid, s.h. 1929. a. ja 1930.-ndate aastate dokumentide kserokoopiad
[Tartu], [199-?]-2013
59 l. : ill.
Masinakirjas, kirjutatud käsitsi, kserokoopiad
Eesti keeles
- 7 Past, Vello
Artiklid keemiaosakonna ajaloost Tartu Riiklikus Ülikoolis
[Tartu], [1980]-1989
19 l.
Masinakirjas
Eesti ja vene keeles
- 8 Tartu ülikooli keemikute ja farmatseutide elulood : Arzt, E. H. G. – Kopvillem, J. / V. Pasti kogutud materjalid, s.h. 18.-20. dokumentide ja trükiste kserokoopiad
Tartu ; Heinola ; Viljuisk, 1986-2010
121 l. : ill.
Masinakirjas, kirjutatud käsitsi, kserokoopiad
Erinevates keeltes
- 9 Tartu ülikooli keemikute elulood : Landesén, G. - Wittlich, M. / V. Pasti kogutud materjalid, s.h. 19.-20. saj. trükiste kserokoopiad
[Tartu], 1966-2008
81 l. : ill.
Masinakirjas, kirjutatud käsitsi, kserokoopiad
Erinevates keeltes
- 10 Past, Vello
Vello Pasti artiklid ja kogutud materjalid Tartu ülikooli kasvandiku füsikokeemiku Wilhelm Ostwaldi kohta
[Tartu], 2003
92 l. : ill.
Masinakirjas, kirjutatud käsitsi, trükiste kserokoopiad
Erinevates keeltes
L. 50-78: 1909 a. trükise kserokoopia W. Ostwaldi Nobeli ettekandega "Über Katalyse"; l. 79-92: ettekande tõlge eesti keelde

- 11 Past, Vello
Vello Pasti artiklid ja kogutud materjalid Tartu ülikooli füüsikalise keemia professori August Parise kohta
[Tartu], Tallinn, 1988, 1993
18 l. : ill
Masinakirjas, kirjutatud käsitsi, kserokoopiad, trükitud
Eesti ja inglise keeles
- 12 Past, Vello
Vello Pasti artiklid ja kogutud materjalid eesti füsikokeemiku Adolf Gustav Partsi kohta
[Tartu], 1992-[2004]
56 l. : portr.
Masinakirjas, ajalehelõigend, kserokoopiad
Eesti ja inglise keeles
- 13 Past, Vello
Artiklid Gustav Tammanni kohta
[Tartu], 2009-2011
30 l.
Masinakirjas, kirjutatud käsitsi, trükitud
Eesti ja inglise keeles
- 14 V. Pasti kogutud materjalid Gustav Tammanni kohta, s.h. 19.-20. saj. trükiste kserokoopiad
[Tartu], 1971-2011
137 l.
Masinakirjas, kirjutatud käsitsi, trükitud, trükiste kserokoopiad
Erinevates keeltes
- 15 Tartu ülikooli keemikute ja farmatseutide nimekirjad / koostaja Vello Past
[Tartu], [19--?]-2011
17 l.
Masinakirjas
Valdavalt eesti keeles
- 16 Past, Vello
Keiserliku Tartu Ülikooli meditsiiniõppejõud : materjalid raamatu "Chemistry and pharmacy at the University of Tartu/Dorpat/Yurjev 1802-1918" (Tartu, 2009) jaoks
[Tartu], [199-?-200-?]
74 l.
Masinakirjas
Eesti keeles'

- 17 Past, Vello
Farmaatsia : materjalid raamatu "Chemistry and pharmacy at the University of Tartu/Dorpat/Yurjev 1802-1918" (Tartu, 2009) jaoks
[Tartu], [199-?-200-?]
149 l.
Masinakirjas, trükise kserokoopia, kirjutatud käsitsi
Valdavalt eesti keeles
Erinevad teemad olid kinnitatud klambritega. Juurdekleebitud sedelitel faili (teema) pealkiri ja salvestuse kuupäev
- 18 Past, Vello
Tartu ülikooli keemikute ja farmatseutide elulood : parandatud variant : materjalid raamatu "Chemistry and pharmacy at the University of Tartu/Dorpat/Yurjev 1802-1918" (Tartu, 2009) jaoks
[Tartu], 2009
25 l.
Masinakirjas käsikirjaliste parandustega
Eesti keeles
Lehtede pöördel esialgne artiklite variant
- 19 Georg Landeseni portreed ja grupifoto erramineku puhul (1932)
[Tartu],[200-?]
4 fotot
Landesen, Georg (1867-1935), baltisaksa päritolu Eesti keemik.
Lõpetas Tartu ülikooli 1892. Magistrikraadi omandas Peterburi Ülikoolis 1906. Töötas Tartu ülikooli keemiaosakonnas 1891–1932
- 20 Ostwald, Wilhelm : portreed : fotokoopiad ja kserokoopiad raamatutest
[Tartu], [200-?]
10 l.
Ostwald, Wilhelm (1853-1932), baltisaksa keemik, füüsik ja filosoof, füüsikalise keemia rajajaid. Lõpetas 1875 Tartu ülikooli keemiaosakonna ja töötas sealsamas 1875-1881. Riia Polütehnikumi ja Leipzigi Ülikooli professor

- 21 Gustav Tammanni portree- ja grupifotod
[Tartu], [200-?]
5 l.
Fotokoopiaid ja kserokoopia raamatust
Tammann, Gustav (1861-1938), baltisaksa päritolu keemik. Tartu ülikooli lõpetamise järel jäi tööle ülikooli keemiakateedri juurde, kaitses seal 1885. aastal magistrikraadi ning 1890. aastal doktorikraadi. Oli 1887–1889 eradotsent, 1889–1892 dotsent, 1892–1902 professor Tartus, 1903–1929 professor Göttingenis. Gustav Tammann lõi Tartus laialdase tunnustuse võitnud füüsikalise keemia koolkonna ning oli üks füüsikalise-keemilise analüüsi rajajaid
- 22 Keemia Eesti Vabariigi Tartu Ülikoolis : fotokoopiaid
[Tartu], [200-?]
10 fotot
- 23 Grupp Eesti Vabariigi Tartu Ülikooli keemikuid : piltteavik
[Tartu], [200-?]
3 l.
Kserokoopiaid
- 24 Eesti keemikute portreed
[Tartu], 1935-0[200-?]
7 l.
Originaalfotod, fotokoopiaid, kserokoopia
L. 2: Hüsse, Johannes; l. 3-4: Kauko, Yrjo; l. 5: Parts, Gustav; l. 6: Parvel, Aleksander; l. 7: Gerhard Rägo hauakivi Raadi kalmistul
- 25 Hollmann, Reinhard Friedrich : portree
[Tartu], [200-?]
1 l.
Kserokoopia originaalfotost
Originaal asub Rahvusarhiivi Tartu osakonnas F 402, nim. 3, s. 483,
l. 10
Hollmann, Reinhard Friedrich (1877–1921), keemiamagister, Tartu ülikooli eradotsent, Saraatovi ülikooli keemiaprofessor, Tartu ülikooli anorgaanilise keemia professor
- 26 August Parise portree- ja grupifotod : originaalid ja fotokoopiaid
[Tartu], 1934, [200-?]
4 fotot
Paris, August (1888-1944), keemik, TÜ-s a-st 1920, õppejõud a-st 1924, professor a-st 1929, anorgaanilise ja analüütilise keemia kateedri juhataja a-st 1933

- 27 Adolf Partsi perekonnafotod
[Tartu], [200-?]
4 fotot: repr.
Partsi, Adolf (1904-1996), eesti ja austraalia füsikoosmik (PhD 1929, Tartu). 1934 Tartu ülikooli dotsent, 1936 Tallinna Tehnikaülikooli professor. Siirdus 1943 Rootsi, a-st 1951 elas Austraalias
- 28 Tartu ülikooli keemikute ekskursioon Soome 1924. a.
[Tartu], [200-?]
4 l.
Masinakirjas, kserokoopia fotost
- 29 Akadeemilise Keemia Seltsi pidulik õhtu kohvikus "Tsentraal" 1934.
a. : grupifoto
[Tartu], [200-?]
1 foto : repr.
- 30 Tallinna Tehnikaülikooli õppejõud
[Tartu], [200-?]
5 l.
Fotod ja kserokoopia
L. 1: Dreyer, Friedrich Amandus Johann; l. 2-3: Kogermann, Paul; l. 4: 1964. a. grupifoto
- 31 Keemia Tartu ülikoolis
[Tartu], [200-?]
l, 21 l.
Kilefotod
- 32 Tammann, Gustav, 1861-1938
Очерк развития химической лаборатории Дерптско-Юрьевского университета с 1802-1892 / проф. Г. Таммана
[Tartu], [200-?]
46 l.
Kserokoopia trükisest: Ломоносовский сборник : материалы для истории развития химии в России. Москва, 1901
Vene keeles

- 33 Dragendorff, Georg, 1836-1898
 Bericht über die Thätigkeit im Pharmaceutischen Institute der Kaiserlichen Universität Dorpat in der Zeit vom 1. Januar 1865 bis 31. December 1884 ; Bericht über die Thätigkeit im Pharmaceutischen Institute der Kaiserlichen Universität Dorpat in der Zeit vom 1. Januar 1885 bis 9. December 1894 / von Prof. Dr. G. Dragendorff ; koostaja T. Ilomets
 Tartu, 2008
 91 l.
 Kserokoopia väljaandest: Pharmaceutische Zeitschrift für Russland. St. Petersburg, 1885, 1895

3 Retsensioonid

- 34 Past, Vello
 Dissertatsioonide, magistritööde, raamatute jm. teadustööde retsensioonid
 Tartu, 1965-2011
 95 l.
 Masinakirjas
 Eesti ja vene keeles

II V. Pasti juhendatud üliõpilastööd

- 35 Muda, V.
 Keemia õpetamise ajaloost Tartu ülikoolis : diplomitöö / V. Muda, keemiaosakonna V kursuse üliõpilane ; juhendaja V. Past
 Tartu, 1969
 128 l. : fotod
 Masinakirjas
 Eesti keeles, kokkuvõtte vene keeles
 L. 30 A. Parise foto välja lõigatud
 Tiitellehel V. Muda pühendus juhendajale
- 36 Simson, Anu
 Teaduslik töö TRÜ keemiaosakonna üliõpilaste ja lõpetajate tegevuses aastatel 1947-1976 : diplomitöö / Anu Simson, Füüsika-Keemiaosakonna keemia-füüsika pedagoogilise osakonna V k. üliõpilane ; juhendaja V. Past
 Tartu, 1978
 90 l.
 Masinakirjas
 Eesti keeles, kokkuvõtte vene keeles
 Tiitellehel Anu Simsoni pühendus juhendajale

- 37 Matur, Tiina
Tartu ülikooli keemiaosakond aastatel 1918-1936 : diplomitöö /
Matur, Tiina, keemiaosakonna V kursuse üliõpilane ; juhendaja V. Past
Tartu, 1981
79 l. : fotod
Masinakirjas
Eesti keeles, kokkuvõte vene keeles
Tiitellehel Tiina Matsuri pühendus juhendajale
- 38 Abel, Toomas
Keemiainseneride ettevalmistamisest Eestis aastatel 1918-1940 :
diplomitöö / Abel, Toomas, keemiaosakonna V kursuse üliõpilane ;
juhendaja V. Past
Tartu, 1985
71, XX l. : fotod
Masinakirjas
Eesti keeles, kokkuvõte vene keeles
Tiitellehel Toomas Abeli pühendus juhendajale
- 39 Türk, Kadi
Riia Polütehniline Instituut ja tema sideme
d Tartu Ülikooliga : kursusetöö / Türk, Kadi, füüsika-keemia teaduskonna IV
kursuse üliõpilane ; juhendaja V. Past
Tartu, 1985
30 l.
Kirjutatud käsitsi
Eesti keeles
- 40 Inno, Kadi
Keemiaalased ajaloolised sidemed Tartu ülikooli ja Riia Polütehnilise
Instituudi vahel : diplomitöö / Kadi Inno, TRÜ füüsika-keemiateaduskonna V
kursuse üliõpilane ; juhendaja V. Past
Tartu, 1986
89 l. : fotod
Masinakirjas
Eesti keeles, kokkuvõte vene keeles
Kõitlehel Kadi Inno pühendus juhendajale

- 41 Tarend, Eda
Keemikute kaadri ettevalmistamine Tartu Riiklikus Ülikoolis ja selle rakendamine (1977-1986) : diplomitöö / Eda Tarend, Füüsika-keemiateaduskonna V kursuse üliõpilane ; juhendaja V. Past
Tartu, 1986
74 l.
Masinakirjas
Eesti keeles, kokkuvõte vene keeles
Tiitellehel Eda Tarendi pühendus juhendajale
- 42 Vares, Ülle
Üliõpilaskond ja õppetöö korraldus Tartu Ülikooli keemiaosakonnas aastatel 1919-1940 : diplomitöö / Ülle Vares, Füüsika-keemiateaduskonna keemiaosakonna V kursuse üliõpilane ; juhendaja V. Past
Tartu, 1991
68 l.
Masinakirjas
Eesti keeles, kokkuvõte saksa keeles
Tiitellehel Ülle Varese pühendus juhendajale
- 43 Lõo, Anu
Tartu Ülikooli keemiaosakonna õppejõud ja üliõpilaskond aastatel 1890-1918 : diplomitöö / Anu Lõo, Füüsika-keemiateaduskonna keemiaosakonna IV kursuse üliõpilane ; juhendaja V. Past
Tartu, 1992
57 l.
Masinakirjas
Eesti keeles, kokkuvõte inglise keeles
Tiitellehel Anu Lõo pühendus juhendajale
- 44 Oopkaup, Marge
Väljapaistev Eesti : füüsiko-keemik Agolf Gustav Parts : diplomitöö / Marge Oopkaup, Tartu Ülikooli keemiaosakonna diplomand ; juhendaja V. Past
Tartu, 1992
38 l.
Masinakirjas
Eesti keeles, kokkuvõte inglise keeles

III Kirjavahetus

- 45 Vello Pasti kaastööd "Eesti teaduse biograafilisele leksikonile"
kajastav kirjavahetus jm. materjalid
Tallinn ; Tartu, 1990-2008
70 l.
Masinakirja paljundused, arvuti väljatrükid, trükis, kirjutatud käsitsi
Eesti keeles
Enamik kirju kirjutatud Teadusajaloo ja Teadusfilosoofia Eesti
Ühenduse blanketil ühenduse esimehe ja leksikoni peatoimetaja Karl
Siilivase allkirjaga. - Sisaldab ka Vello Pasti ja Raul Juursoo kirjavahetust
- 46 Vello Pasti kirjavahetus teadlastega
[Var.l.], 1971-1995
21 l.
Masinakirjas, kirjutatud käsitsi, trükitud
Inglise ja eesti keeles
Kirjavahetus Allen J. Bard'iga (l. 1-3); kirjastusega Marcel Dekker,
Inc. (l. 4-7); Joseph Jordani kiri (l. 8-10); kirjavahetus Lauri Niinistö'ga (l.
11-16); R. Parsons'i kiri (l. 17-18); V. Pasti kiri Adolf-Gustav Partsile (l. 19-
20) ja Ants Laur'ile (l. 21)

Käesolevas inventariniimistus on 46 säilikut numbritega 1-46.
Fondi korraldas ja nimistu koostas raamatukoguhoidja Tatjana Šahhovskaja
Tartus, 11. nov. 2021